

Sz 1747-2

„Cs—6.“

SZOLGÁLATI UTASÍTÁS

a m. kir. közlekedési csendőrség számára.

(Kut.)

TERVEZET.

Hivatalos kiadás.

BUDAPEST, 1937.

Sz 1747

15880 km

„Cs—6.”

SZOLGÁLATI UTASÍTÁS

a m. kir. közlekedési csendőrség számára.

(Kut.)

TERVEZET.

Hivatalos kiadás.

BUDAPEST, 1937.

TARTALOMJEGYZÉK.

	Oldal
Rövidítések	5
Bevezető rendelkezések	7

I. FEJEZET.

Általános rész.

1. §. Általános határozványok	9
2. §. Közlekedési örsök	9
3. §. Közlekedési csendőrök kiválasztása, kiképzése és áthelyezése	10
4. §. Személyi szabályok a közlekedési csendőrök számára	11
5. §. Szabályok a gépjárműves tisztek számára	12

II. FEJEZET.

Közlekedésrendészeti szolgálat.

6. §. Szolgálatkezelés a közlekedési örsökön	15
7. §. Közlekedési járőrök feladatai	17
8. §. Szolgálati fellépés	19
9. §. Szolgálati órák, pihenők és ellenőrzések	22
10. §. Téli szolgálat	23
11. §. Szolgálati havifüzet. Közlekedési szolgálati lap (kszl.)	23

III. FEJEZET.

Műszaki rész.

12. §. Gépjárművek vezetése	27
13. §. Gépjárművek felszerelése	28
14. §. Gépjárművek karbantartása	28
15. §. Gépjármű javítóműhely	32
16. §. Abroncsanyag kezelése	33
17. §. Oldalkocsik kezelése	33
18. §. Gépjárművek tárolása	34
19. §. Gépszín	34

IV. FEJEZET.

Anyagi rész.

20. §. Gépjárművek beszerzése, kiutalása, igénybevétele és kiselejtítése	37
21. §. Műszaki anyag leltári nyilvántartása és kezelése	38
22. §. Üzem és karbantartási anyagok	39
23. §. Gépjárművek fenntartása. Kilométerátalányok	40
24. §. Eljárás üzemanyagigénylésnél és elszámolásnál	42
25. §. Eljárás anyagbeszerzéseknél	43
26. §. Anyagszámadás vezetése	45
27. §. Gépjárműtörzskönyv	46

V. FEJEZET.

Vegyes rendelkezések.	Oldal
28. §. Öltözet, felszerelés, fegyverzet	49
29. §. Szabályok a gépjárművekkel való kivonulásoknál	49
30. §. Magángépjárművek igénybevétele	49
31. §. Szemletartás	50

Minták.

1. Órjáratí beosztás.
2. Közlekedési szolgálati lap.
3. Műhelyutalvány.
4. Műhelynapló.
5. Kimutatás a leltári csoportosításhoz.
6. Üzemanyag elszámolás és igénylés.
7. Kilométerösszesítés.
8. Kimutatás az anyagszámadás adatainak csoportosításához.
9. Anyagfelhasználási kimutatás.
10. Gépjárműtörzskönyv.
11. Málházási rend a közlekedési örsök raktár szekrényéhez.
12. Gépjárművek málházási rendje.
13. Kimutatás a gépjárművekkel kapcsolatosan használt idegen kifejezésekről és azok magyar fordításáról.

Rövidítések.

Anyagszámadás = asz.
 Anyagfelhasználási kimutatás = afk.
 Benzin = B.
 Benzinszesz = Bsz.
 Beszerzési előlegkönyv = bekv.
 Forgalmi rendszám = frsz.
 Gépjármű = gjü.
 Gépjármű törzskönyv = gtk.
 Gépjárműves = gjüs.
 Gépkocsi = gk.
 Gépszín = gsz.
 Helyszínelő gépkocsi = hszgk.
 Javítás = jav.
 Kilométer = km.
 Kilométerátalány = kmát.
 Kilométerösszesítés = kmösz.
 Közlekedési = k.
 Közlekedési és hradó alosztály = közhíraloszt.
 Közlekedési szolgálati lap = kszl.
 Közlekedésrendészeti = kr.
 Motor = m.
 Motorkerékpár = mkp.
 Műhely = mű.
 Műhelynapló = műn.
 Műhelyutalvány = műu.
 Műszaki = műsz.
 Műszaki leltár = mlt.
 Olaj = O.
 Oldalkocsi = ok.
 Oldalkocsis motorkerékpár = omkp.
 Selejt = sel.
 Számla = szla.
 Személygépkocsi = szgk.
 Szolgálati havifüzet = szhf.
 Tehergépkocsi = tgtk.
 Üzemanyag = üa.
 Üzemanyagelszámolás és igénylés = üaig.
 Üzemzavar = üzr.
 Vezető = vtő.

Bevezető rendelkezések.

Ez az utasítás a m. kir. csendőrség gépjárműves szolgálatát szabályozza és kiegészítő része a Cs—1. Szervezeti és Szolgálati Utasítás a m. kir. csendőrség számára című szolgálati könyvnek.

Ami a gépjárműves csendőralakulatok szolgálatára nézve ebben az utasításban külön szabályozva nincsen, arra a csendőrség egyéb utasításaiban és szabályzataiban foglalt rendelkezések irányadók.

Ezt az utasítást általánosságban, vagy egyes rendelkezéseit ennek szellemével össze nem egyeztethető módon magyarázni, önkényesen értelmezni, olyat, ami ebben előírva nincs, elrendelni vagy követelni és végül az utasítás egyes rendelkezéseit magyarázó vagy értelmező parancsokat kiadni tilos.

Ha ennek az utasításnak és egyes rendelkezéseinek az értelmezése tekintetében kételyek merülnek fel, a belügyminiszter döntését kell (a személyi osztály útján) kérni. Általános érvényű vagy elvi jelentőségű döntéseknek az utasításba való bevezetése vagy előjegyzése, illetve szükség esetében az utasítás kiegészítése iránt a belügyminiszter (személyi osztály útján) intézkedik.

Természetüknél fogva változásnak kitett határozványokat ez az utasítás nem tartalmaz. Ezeket az utasítás függelékei és rendeletek szabályozzák.

I. FEJEZET.

Általános rész.

1. §. Általános határozványok.

1. A m. kir. csendőrség működési területén a közlekedési, illetve gépjárműves szolgálatot és a gépjárművekkel kapcsolatos összes ügyeket a m. kir. csendőrség közlekedési és híradó alosztálya intézi, amely a m. kir. csendőrség nyomozó osztályparancsnokságának van alárendelve.

Közlekedési, illetve gépjárműves szolgálat mindaz, amit ennek az utasításnak a rendelkezései szerint a csendőrök gépjárművön vagy azzal kapcsolatban végeznek.

Szolgálati gépjárművekkel kapcsolatos ügyek alatt a csendőrségi gépjárművek szakszerű használatát, karbantartását és javítását, illetve ezek ellenőrzését és felügyeletét kell érteni.

2. §. Közlekedési őrsök.

2. A rendeleti uton kijelölt uthálózatban a közlekedésrendészeti szolgálatot a közlekedési őrsök látják el. A közlekedési őrsök működése azonban nem mentesíti a területileg illetékes őrsöket ama kötelezettségük alól, hogy a közlekedés rendjének a fenntartásáról őrskörletükben önállóan gondoskodjanak.

3. A közlekedési őrsök (különítmények) számát, állomáshelyét, rendszeresített létszámát és végül az útvonalakat, amelyeken szolgálatot teljesítenek, a m. kir. belügyminiszter (szolgálati osztály útján) állapítja meg.

4. A közlekedési őrs minden tekintetben közvetlenül a közlekedési és híradó alosztály —, illetve ennek útján a nyomozó osztályparancsnokságnak van alárendelve. (A területileg illetékes parancsnokok rendelkezési jogát a Szolgálati Szabályzat I. Rész 64. pontja szabályozza.)

A közlekedési őrsök gazdaszaktközigazgatási ügyeit a nyomozó osztályparancsnokság gazdasági hivatala intézi.*)

5. A közlekedési őrsök elnevezése pl.: „M. kir. csendőr közlekedési őrsparancsnokság Székesfehérvár.”

Címnyomójuk alakja és kivitele olyan, mint a többi őrsé.

*) Amíg ez nem működik, külön rendelet szerint.

3. §. Közlekedési csendőrök kiválasztása, kiképzése és áthelyezése.

6. Közlekedési szolgálatra véglegesen csak azt a csendőrt szabad alkalmazni, aki a közlekedésrendészeti tanfolyamot sikerrel elvégezte, vagy tanfolyam nélkül a vizsgát letette és gépjárművezetői igazolványt kapott.

Gépjárművezetők ideiglenes pótlására csak olyan csendőröket szabad beosztani, akik a közlekedésrendészeti vizsgát ugyan még nem tették le, de a gépjárművezetői igazolványuk és kellő gyakorlatuk megvan.

7. A közlekedési szolgálatra való beosztás elsősorban önkéntes jelentkezés alapján történik.

8. Közlekedési szolgálatra való jelentkezés feltételei:

a) Jó megjelenés.

b) Legalább 3 évi örs szolgálat.

c) Kerületi orvosfőnök által igazolt testi alkalmasság.

d) Legalább „jó” minősítés és három évi fenyítetlenség olyan cselekményekkel vagy mulasztásokkal kapcsolatban, amelyekből szeszés italszeretetre, vagy más szolgálati megbízhatatlanságra lehet következtetni.

A feltételeknek megfelelő jelentkezők kérelmét elbírálás végett a nyomozó osztályparancsnoksághoz kell eljuttatni.

9. Közlekedési szolgálatra jelentkezett vagy kijelölt olyan legénységet, amely az előző pontban felsorolt feltételeknek megfelel, a közlekedésrendészeti tanfolyamba vezénylés előtt a Cs—4. Utasítás 7. pontjában előírtak szerint a nyomozó osztályparancsnokságnál psychotechnikai felvételi vizsga alá kell vonni. A felvételi vizsgán főként a közlekedési szolgálat, illetőleg a gépjárművezetés testi és szellemi követelményeit kell szem előtt tartani. A vizsgabizottságot esetről-esetre a belügyminiszter (személyi osztály utján) jelöli ki.

10. A közlekedésrendészeti tanfolyam helyét, időtartamát, tanrendjét, oktatóit és segédoktatóit, valamint a vizsgabizottságot a belügyminiszter (személyi és szolgálati osztály utján) határozza meg, illetve jelöli ki. A tanfolyam befejeztével a csendőröknek bizottság előtt közlekedésrendészeti és gépjárművezetői vizsgát kell tenniük. Azok a csendőrök, akik a vizsgát sikerrel letették, gépjárművezetői igazolványt kapnak.

11. A bizottság a vizsga eredményéhez mérten: „Elsősorban alkalmas”, „Másodsorban alkalmas” és „Nem alkalmas” megjelölésekkel osztályoz és az alkalmasokat érdemességük szerint a vizsgajegyzőkönyvben sorrendbe szedi. Egyenlő alkalmasság esetén előnyben kell részesíteni azt a jelentkezőt, aki idegen nyelveket beszél. A vizsgajegyzőkönyvet a bizottság döntés végett a m. kir. csendőrség felügyelője útján a belügyminiszterhez (személyi osztály utján) terjeszti elő.

12. A vizsgázott legénység közlekedési szolgálatra való beosztására a javaslatot a közlekedési és hiradó alosztályparancsnok szolgálati úton terjeszti elő a belügyminiszterhez (személyi osztály utján).

A legénység további áthelyezését a közlekedési és hiradó alosztályparancsnokság javaslata alapján a nyomozó osztályparancsnokság intézi.

13. A gépjárművezetői igazolvánnyal ellátott csendőröket három évenként meg kell vizsgáltatni, hogy gépjárművezetőnek egészségi tekintetben kifogástalanul alkalmasak-e.

14. Ha gépjárműves szolgálatot teljesítő csendőr erre a szolgálatra alkalmatlanná válik, más beosztása iránt a belügyminiszter (személyi osztály utján) intézkedik.

4. §. Személyi szabályok a közlekedési csendőrök számára.

15. A közlekedési csendőrnek nemcsak jó csendőrnek, hanem jó gépjárművezetőnek is kell lennie. Ismernie kell a gépjármű részeinek és a hozzátartozó felszereléseknek, szerszámoknak a magyar elnevezését, írásban és szóban ezeket kell használnia.

Megjelenése, magatartása, viselkedése, fellépése és öltözködése mindig kifogástalan legyen, mert szolgálata közben nemcsak a belföldi, hanem az országon átutazó külföldi közönség — sokszor szakszerű — bírálatának is fokozott mértékben van kitéve. Igyekezzen mindazokat a hatóságai személyeket megismerni, akikhez szolgálatánál fogva utalva van.

16. Gépjárművezető csendőr gépjárművön, vagy a közlekedési csendőr közlekedést irányító ténykedés alatt tiszteletadást nem teljesít. A közönséggel való érintkezés kezdete és befejezésekor a közlekedési csendőr katonai tiszteletadást teljesítsen.

17. A közlekedési örs parancsnoka az örsnek kiutalt uthálózat közlekedésrendészeti szolgálatáért, a gépjárművekben, a felszerelésekben fekvő kincstári vagyongondos kezeléséért és megóvásáért felelős.

Köteles az örs uthálózatát havonként legalább egyszer bejárni s ez alkalommal alárendeltjeinek magatartása és szolgálatteljesítése iránt felügyelés nélkül érdeklődni.

Esetről-esetre ő határozza meg, hogy a járőr állószolgálatot az utszakasz mely pontjain mikor teljesítsen és pihenőt hol tartson. A szolgálat vezénylésénél legyen figyelemmel a forgalmasabb napokra s ilyenkor — a szükséghez képest — több járőrt is vezényeljen.

Szolgálatának teljesítése közben köteles az utvonalon levő örsök parancsnokait személyesen felkeresni s a velük való érintkezés révén a közös szolgálatteljesítés célszerűségét és zavartalanságát állandóan biztosítani.

Egyéb köteleit illetően a Cs—1. Utasítás 100. §-ának rendelkezései értelemszerűen irányadók.

5. §. Szabályok a gépjárműves tisztek számára.

18. A gépjárműves tisztek részére az utasítás egyéb helyein elrendeltekön kívül irányadó, hogy csak olyan tiszt teljesíthet gépjárműves szolgálatot, aki a gépjárműves alosztályparancsnoki állásra képesítő szaktanfolyamot sikerrel elvégezte és akinek a gépjárművezetésben legalább három évi gyakorlata van. Szükségből olyan tiszt is beosztható ebbe a szolgálatba, aki a jelzett tanfolyamot nem végezte el, de akinek gépjárművek vezetésében és kezelésében kellő jártassága és a gépjárművezetői igazolványa már megvan.

19. Ha a gépjárműves tiszt szakértőként működik, javaslata vagy szakvéleménye helyességéért, valamint a kincstár érdekeinek legmesszebbmenő szem előtt tartásáért anyagilag is felelős.

Kérésére — vagy hivatalból — még egy szakértőt lehet kirendelni mellé.

20. A gépjárműves beszerzésekről szóló számlákat a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság részletesen felülvizsgálja és a beszerzések szükségességére, valamint a szállított cikkek kifogástalan és hiánynélküli átvételére nézve záradékolja. Ezt a záradékot két tiszt írja alá, akik a záradékban foglalt helyességéért anyagilag is felelősek.

Az így záradékolt számlákat az utalványozásra jogosult parancsnokságnak kell bemutatni, amely a költségek kifizetése iránt, az illetékes gazdasági hivatal utján intézkedik.

21. A gépjárműves tiszteknek a közlekedési örsök uthálózatát ismerniök kell, ebből a célból évenként legfeljebb 1500 kilométert szolgálati gépjárművön bejárhatnak. Az ilyen bejárásokat egyéb szolgálati teendőkkel a lehetőséghez mérten össze kell kapcsolni.

22. A gépjárműves tiszt kiszállásai alkalmával szolgálati gépjárművet és vezetőt vehet igénybe. Ha azonban az az alakulat, amelyhez kiszáll, állomáshelyétől 100 kilométernél nagyobb távolságra fekszik, vasúton is utazhatik.

Ha szolgálati utazásai alkalmával saját gépjárművét használja, az ugyanazon típusú magángépjármű után illetékes kilométerátalányt (147.) számolhatja fel.

A gépjárműves tiszt gépjárművön történő kiszállásai alkalmával óránként 50 kilométernél nagyobb sebességgel utazni nem kötelező.

23. Csendőregyének vagy csendőrségi gépjárművek súlyosabb megsérülésével járó közlekedési baleseteket, valamint olyan szakismerteket igénylő fontos ügyeket, melyeknél a szolgálat vagy a kincstár anyagi érdeke hozzáértő közreműködését teszi szükségessé, szakképzett tisztek kell kivizsgálni. Kisebb jelentőségű, valamint olyan ügyeket, melyek kivizsgálásához külön szakértelem nem feltétlenül szükséges, vidéken —

az alosztályparancsnokság megkeresésére — az ügy természetéhez képest az ottani szárny — (nyomozó alosztály) — parancsnok, illetőleg szakaszparancsnok vizsgálja ki

24. A gépjárműves tiszteket a kincstár a legénységéhez hasonló védőruházattal és felszerelési cikkekkel látja el.

II. FEJEZET.

Közlekedésrendészeti szolgálat.

6. §. Szolgálatkezelés a közlekedési örsökön.

25. A közlekedési örs uthálózatát őrzőjáratokra kell beosztani (1. minta). Egy őrzőjárat (oda-vissza) a lehetőség szerint 50 kilométernél rövidebb és 200 kilométernél hosszabb ne legyen. Az őrzőjárat beosztásba felvett községek és tereptárgyak távolságát az általános térkép alapján, az egyes községek és tereptárgyak között a menetidőt pedig 25 kilométeres óránkénti átlagos menetsebességnek megfelelően kell kiszámítani. Ahol a közlekedési vagy forgalmi viszonyok szükségessé vagy indokoltá teszik, külön nyári és téli őrzőjárat beosztást kell szerkeszteni. A nyári őrzőjárat beosztás rendes körülmények között április 15-től október 15-ig érvényes.

Az ünnepi szolgálatot úgy kell vezényelni, hogy az örsre beosztottak abból egyformán vegyék ki részüket.

Nagy idenyforgalom esetén, ha a szolgálat és a létszámviszonyok úgy hozzák magukkal, hogy egyes közlekedési csendőröknek egymásután többször kell ünnepnap külszolgálatot teljesíteniök, ezek részére az örsparancsnok egyik kisebb forgalmu hétköznapon pihenőt engedélyez.

A pihenő napot a szolgálati havifüzetbe be kell vezetni. Ilyenkor a könnyítések olyanok, mint máskor szolgálatmentes ünnepnapon.

26. A közlekedési örsök az őrzőjárat beosztást jóváhagyás végett a közlekedési és híradó alosztályparancsnoksághoz terjesztik fel. A jóváhagyott őrzőjárat beosztás másolatának egy-egy példányával a közlekedési örsöt, a közlekedési és híradó alosztályparancsnokságot, a gazdasági hivatalt és a nyomozó osztályparancsnokságot kell ellátni.

27. A közlekedési örsön az örs uthálózatát a közlekedési és híradó alosztály, valamint a nyomozó osztályparancsnokságnál pedig az összes közlekedési örsök uthálózatát magába foglaló általános térképnek kell lennie. A térképen az egyes őrzőjáratok utvonalaikat különböző színes írónnal kell berajzolni. A térképen fel kell tüntetni azon területileg illetékes örsök körletének és a közigazgatási járások területének az utvonalba eső határait is, amelyekre a közlekedési örs uthálózata kiterjed. A területileg illetékes örskörletek határait fekete, a járáshatárokat piros, a város-

határokat kék egyezményes jelekkel kell rajzolni. A térképeket a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság készíti el.

A nyomozó osztályparancsnokság a közlekedési őrsök utvonalaírói az összes érdekelt csendőrpáncsnokságokat és rendőrhatalóságokat értesíti.

28. Közlekedésrendészeti szolgálat teljesítésére csak legalább két főből álló járőrt szabad megfelelő gépjárművön kivezényelni.

A gépjárművet általában saját törzskönyvezett vezetője vezeti (104). Ez rendszerint a járőtárs legyen. Rendkívüli viszonyok között (hideg, hosszú út) meg van engedve az is, hogy a járőr tagjai — ha erre mindketten képesítve vannak — felváltva vezessenek.

29. A szolgálati gépjárművekre a járőr tagjain kívül — a 42. pontban említettek kivételével — senkit sem szabad felvenni.

30. A gépjárművel kivezényelt csendőröket közlekedési szolgálati lappal (kszl. 2. minta) kell ellátni. Ennek vezetésére vonatkozó rendelkezéseket a 11. §. tartalmazza.

31. A közlekedési járőrök eligazítása általánosságban az erre érvényben álló rendelkezések szerint történik azzal a különbséggel, hogy az őrsparancsnok, ha az elindulás ideje előre ismeretes, egy órával az indulás előtt, különben pedig az eligazítás alkalmával, a szolgálatba induló gépjárművek üzemképességét, tiszta állapotát, felszerelését és az üzemanyag mennyiségét is ellenőrizni köteles. Éjjel utbainduló járőrök eligazítása tekintetében a Cs.—1. Utasítás 258. pont 3. bekezdése irányadó.

32. A közlekedésrendészeti szolgálatban nappal legfeljebb 40 kilométer, a kötelező lámpagyújtástól pedig — jó látási viszonyok mellett — 50 kilométer óra sebességgel szabad haladni.

33. A közlekedési őrsparancsnok a szolgálatot mindig a forgalom kívánalmainak megfelelően írja elő, végrehajtásánál is ez a fő szempont. Az őrsparancsnok a járőr számára minden közlekedésrendészeti szolgálatra való kivezényelés alkalmával menet és jövet álló szolgálatot is írjon elő. Álló szolgálatot rendszerint az utszakasz egyes forgalmasabb pontjain, községeken, vasut- és utkeresztezéseknél, éles kanyarulatoknál stb. illetve azok közelében, alkalmas helyen kell teljesíteni. Az álló szolgálat legrövidebb időtartama — rendes viszonyok között — 20 perc, leghosszabb tartama nyáron 2, télen 1 óra. Az álló szolgálatok teljesítésének a módját a 37. és 47. pontok írják elő. Az álló szolgálatok előírásánál törekedni kell a változatosságra.

34. Ha a közlekedési őrs uthálózatában fekvő valamely helyen egyes kivételes alkalmakkor nagyobb forgalomra lehet számítani, pl. ünnepélyek, kirándulások, versenyek, gyűlések stb. alkalmával, az őrsparancsnok köteles a főutvonala a közlekedési rend fenntartása és a közlekedés irányítása céljából szükség szerint, esetleg az őrs egész legénységét is kivezényelni és a szolgálatot személyesen irányítani.

Ha a forgalom úgy kívánja, egyes utszakaszok ugyanabban a szolgálatban többször is portyázhatnak.

Mind az őrsparancsnoknak, mind a járőröknek állandó kötelességük forgalmi események utáni tudakozódás.

Ha olyan forgalmi esemény volna kilátásban, amely szélesebbkörű intézkedéseket igényel, ezt a közlekedési és híradó alosztályparancsnokságnak a közlekedési őrs idejében bejelenteni köteles.

7. §. Közlekedési járőrök feladatai.

35. A közlekedési őrsök, illetőleg közlekedési járőrök feladata elsősorban az, hogy uthálózatukon a közlekedés rendjére felügyeljenek. Ezért elsősorban maguk tartoznak pontosan alkalmazkodni az erre vonatkozó törvényes rendelkezésekhez. Feladatkörükön kívül eső közbiztonsági szolgálatot a közlekedési őrsök csak a Cs—1. Utasítás 300. pont 2. bekezdése szellemében kötelesek teljesíteni.

36. A közlekedésrendészeti szolgálat magában foglalja:

- a) közutakon a közlekedés rendjének biztosítását;
- b) a járműforgalom irányítását;
- c) az utak állapotának és jelzéseinek ellenőrzését;
- d) balesetek alkalmával az első segélynyújtást;
- e) az a)–d) alatti szolgálatok közben vagy azokkal kapcsolatban észlelt büntetendő cselekmények megszüntetését és feljelentését, végül
- f) a kérdezősködőknek a szükséges felvilágosítás vagy utbaigazítás megadását.

37. Közutakon a közlekedés rendjének biztosítása alatt — beleértve az utvonalt biztosítást is — annak a hathatós szorgalmazását kell érteni, hogy mind a gépjárművek, mind az egyéb járművek vezetői, nemkülönben a gyalog közlekedők is, pontosan betartsák a közlekedési szabályokat és hogy büntetendő cselekmény vagy mulasztás által a közlekedés rendjét és a közbiztonságot senki ne veszélyeztesse.

Ezt a feladatát a közlekedési járőr rendszerint menetközben teljesíti. Miután menetközben a figyelés nehezebb és főleg csak a szembejövő járművekre terjed ki, az őrsparancsnok által a 33. pont szerint előírt helyeken és ideig álló szolgálatot is teljesíteni kell.

38. A járműforgalom irányítását a közlekedési járőr állószolgálatban végzi.

A közlekedési csendőrnek ismernie kell mindazokat a jeleket, amelyek a forgalom irányítására érvényesek.

39. Az utak állapotának ellenőrzése során a közlekedési járőr terjessze ki figyelmét az utaknak és azok létesítményeinek minden olyan megrongálódására, beszennyezésére és megváltoztatására, amelyek a

közúti forgalmat akadályozzák, vagy annak biztonságát veszélyeztetik, illetve a közútlést sértik. Az úton heverő nagyobb, vagy a forgalomra veszélyes tárgyakat (kövek, fatörzsek, üveg stb.) azonnal távolítsa vagy távolítsa el. Olyan rongálódásokról, amelyeket maga azonnal helyrehozni vagy helyrehozni nem tud, az utkaparót értesítse. Az el nem hárítható akadályokhoz — a községi előjáróság útján — megfelelő figyelmet — éjjeli őrt — kell állítani.

Az utbiztosok és utkaparók nevét, lakóhelyét és azt, hogy melyiknek melyik utszakasz áll a felügyelete alatt, továbbá a könnyen hozzáférhető utmenti távbeszélő állomásokat, javítóműhelyeket, veszélyes utrészeket vagy szakaszokat, balesetek leggyakoribb színhelyét, utbaeső csendőrsőket és mentőállomásokat, közlekedési kihágások leggyakoribb helyeit és állószolgálatra alkalmas helyeket a jegyzékkönyvecskében nyilván kell tartani.

A közlekedési járőrnek gépjárművezetéssel el nem foglalt tagja fordítson figyelmet az utak mentén lévő táviró és távbeszélő vonalakra is. Az azokon észlelt rongálódásokat a legközelebbi postahivatallal kell (esetleg távbeszélő útján) közölni.

40. Hírül vett balesetek színhelyén közlekedési járőr késedelem nélkül jelenjen meg. Ott köteles a sebesülteknek elsősegélyt nyújtani, a községi előjáróság útján orvosi segítségről (elszállításról) gondoskodni, a helyszíni szemlét megtartani, a baleset további nyomozásához és elbírálásához szükséges adatokat megállapítani (leírás, rajz, fényképezés útján) és végül az utvonal szabaddátételéről, esetleg egyes vagyontárgyak biztonságba helyezéséről gondoskodni.

Ha sebesülteket kell elszállítani, erre a célra az utvonalon közlekedő alkalmas járműveket vegye igénybe. Végső szükség esetében a járőr gépjárművén is szabad sebesültet vagy orvost szállítani.

Elsősegélynyújtás céljaira a kincstári kötszerek is felhasználhatók s a felhasznált anyagot bevonulás után azonnal pótolni kell.

A vezetésre nyilván képtelennek látszó egyéneket a gépjármű vezetésében meg kell akadályozni.

Balesetek színhelyén főleg azoknak a körülményeknek a megállapítására törekedjék a járőr, amelyek a balesetért való felelősség szempontjából fontosak (fékezési és keréknyomok, ut és időjárási viszonyok, járművek sérülései stb.) és amelyek később előreláthatóan nem lennének már megállapíthatók. Ha lehet, a helyszínt eredeti állapotában le kell fényképezni. A fényképet szükségképpen vázlattal (pontos méretekkel) is pótolhatja.

41. A közlekedési csendőr az általa észlelt, vagy nála feljelentett közlekedési kihágásokkal, vagy egyéb, a közlekedés rendjét érintő büntetendő cselekménnyel kapcsolatos nyomozást csak akkor és csak annyiban

ban teljesít, amint azt a helyszínen, illetve utközben el tudja végezni. Olyan nyomozó cselekmények teljesítésére, amelyeket a helyszínen nem lehet elvégezni (pl. távollévő gyanúsítottak vagy tanúk kikérdezése), a területileg illetékes őrsöt vagy rendőrhatóságot kérdőpontokban keresi meg és a feljelentést az azoktól beérkezett feleletek alapján teszi meg.

A kihágási feljelentést mindig ahhoz a hatósághoz kell címezni, amelynek területén a kihágást elkövették.

42. Ha a közlekedési járőrnek vagy őrsnek olyan, a közlekedés rendjét nem érintő, hivatalból üldözendő büntetendő cselekmény jut a tudomására, amelynek nyomozására és feljelentésére a területileg illetékes őrs hivatott, ezt haladéktalanul közli azzal.

Ha azonban a késedelem veszéllyel jár, bármely súlyos természetű büntetett vagy közveszély tudomásul vétele után köteles a helyszínre sietni, de csak akkor, ha a távolság és az utviszonyok olyanok, hogy a helyszínre előreláthatóan hamarabb fog megérkezni, mint a területileg illetékes őrs járőre. Ebben az esetben addig is, míg a területileg illetékes őrs járőre megérkezik, köteles megtenni mindazokat a halaszthatatlan intézkedéseket, amelyek a közveszély elhárítása, vagy a bűncselekmény folytatása, színhelyének épségben tartása, a nyomok és bűnjelek biztosítása, valamint a gyanúsított azonnali üldözése és elfogása szempontjából szükségesek.

Kisebb jelentőségű, vagy olyan bűncselekmények esetében, amelyeknél a helyszínen halasztást nem tűrő intézkedéseket nem kell tenni, a közlekedési járőr a feljelentőt az illetékes őrshez (hatósághoz) utasítja, illetőleg, ha a bűncselekményt hivatalból kell üldözni, arról az illetékes őrsöt (hatóságot) írásban értesíti.

43. Ha valamely idegen gépjárművet az úton üzemzavar ér, a közlekedési járőr segítségét, szerszámaikat a gép kijavításához használatra ajánlja fel, hacsak szolgálata ebben nem akadályozza. Gépének felszereléséhez tartozó cikkeket vagy üzemanyagot azonban átengednie nem szabad.

A közönség felvilágosítása és utbaigazítása céljából minden közlekedési járőrt el kell látni Magyarország gépkocsi térképével és közlekedési kézikönyvvel (nyelvfüzetekkel). Ezeket a közlekedési őrsök számára a nyomozó osztályparancsnokság adja ki.

Ezeket a segédleteket a málházasi rendben megállapított helyen, tisztán, bőr-könyvtokban kell tartani.

8. §. Szolgálati fellépés.

44. A közlekedési járőrnek szolgálatát különös tapintattal kell teljesítenie. Tartsa szem előtt, hogy ő a közúti közlekedés megkönnyítésére és sima lebonyolításának a biztosítására hivatott, nem pedig arra,

hogy a közlekedést a járművek vezetőinek szükségtelen zaklatásával megnehezítse.

Intézkedései legyenek határozottak és ott, ahol szükséges, erélyesek, de ne legyen senkivel szemben türelmetlen és szóváltásba semmi szín alatt se bocsátkozzék.

A megállított járműveket feltartóztatni csak a szükségszabta leg-
rövidebb ideig szabad.

Ne tekintse célnak, hogy a feljelentések számát szaporítsa. Minél kevesebb feljelentéssel tudja a közlekedési őrs a maga uthálózatának a közlekedési rendjét — a Cs—1. Utasítás 306. pontjában foglalt rendelkezések szem előtt tartásával — fenntartani, annál inkább adja bizonyítékát, hogy szolgálatát hozzáértéssel és az utasítások szellemében teljesíti.

45. Ha a közlekedési járőr valamely járművet meg akar állítani, gépjárművéről idejében leszállva a motor működését megállítja (gépjárművét az ut baloldalára félreállítja) és a járművezetőnek kellő távolságról az „állj” jelet adja.

Éjjel, ha a jármű világításában a csendőr különben nem volna látható, a megállásra, kinyújtott karral, a fej felett lengetett villamos zseblámpával ad jelt. Előtte haladó jármű megállításánál a különleges hangjelzést kell használni.

A különleges hangjelző készüléket különben csak szolgálatban, vagy a szolgálat érdekében történő gyorsabb előrejutás céljából szabad használni. A gépjárműre felszerelt színes jelzőlámpát közlekedésrendészeti szolgálat teljesítése közben használni tilos.

46. Megállítás után a járőrtárs úgy áll fel, hogy szükség esetén azonnal járőrvezetője segítségére siethessen és saját gépjárművüket is szemmel tarthassa. Szolgálati ténykedés alatt nem szabad az idegen gépjármű elé állani.

47. Álló szolgálat teljesítésénél a közlekedési járőr tagjai egymástól nagyobb távolságra, lehetőleg rejtve és gépjárművüket is elrejtve, úgy álljanak fel, hogy egymással jelek útján (éjjeli időben zsebvillanylámpa segélyével fényjelzés útján) érintkezni tudjanak.

A járőrvezető a járőr gépjárműve mellett, illetve ahhoz közel foglalt állást. Ha olyan jármű halad el a járőr valamelyik tagja előtt, amelyen szabálytalanságot észlel, vagy amelyet gyanusnak talál, társának nappal kar-, éjjel zsebvillanylámpával adott fényjelzéssel, mindkét esetben még síppal is jelzi, hogy a járművet állítsa meg. A jármű megállítása után járőrtársához siet és közli a megállítás okát.

Közlekedésirányító szolgálat közben leülni vagy másként kényelembe helyezkedni nem szabad.

48. Ha a gépjármű az adott jelzésre nem áll meg, illetőleg megszőkik, azt a járőrnek gépjárművön üldöznie nem szabad. Ilyen eset-

ben, — ha lehetőség van rá — a legközelebbi távbeszélő állomásra siet és a gépjármű feltartóztatására, illetőleg az azzal szemben szükséges intézkedések megtételére távbeszélő útján valamelyik utbaeső őrsöt (m. kir. rendőrséget) keresi meg.

A megkeresett őrs (m. kir. rendőség) a gépjármű vezetőjével szemben — a közlekedési járőr által közölt adatok figyelembe vétele mellett — önállóan jár el.

49. A gépjármű megállításánál a járőrvezető a rendszámot, a gyártmányt, járőrtársa pedig a kocsiszekrény színét és alkatát, továbbá a gépjárművezetőt és a benneülőket figyelje meg. Az igazoltatásnak és a szükséges adatok feljegyzésének gyorsan kell történnie.

Gépjárművezető igazoltatásánál okmányként csak a gépjárművezetői igazolványt szabad elfogadni. Olyan büntetendő cselekmény elkövetése esetében, amelyet a közlekedési járőrnek fel kell jelentenie, a betétlapok egyikét a feljelentéshez csatolás céljából ki kell venni és arra a gépjármű forgalmi rendszámát fel kell írni. Az elvett betétlapot a járőr a nála lévő üressel azonnal pótolja. Külföldi gépjárműveknél azok jelzéseit és a belépőállomáson saját hatóságaink által okmányára rávezetett adatokat jegyezze fel a csendőr.

Különösképp a külföldiek zaklatását kell kerülni, sőt velük mindenkor a legnagyobb előzékenységgel kell bánni mindaddig, amíg az ellenkezőjére okot nem adnak.

50. Járműves egyének elővezetése és elfogása a következő módon történik:

a) lófogató jármű vagy kerékpáros a járőr előtt járművén halad, a közlekedési járőr gépjárművön követi;

b) a motorkerékpáros igazoló iratait az elővezetés idejére a járőrvezető magához veszi. A motorkerékpáros, ha gépét vezeti, legfeljebb 20 kilométeres óránkénti sebességgel haladhat, a közlekedési járőr pedig gépjárművén követi. Ha célszerűnek mutatkozik, a közlekedési járőr egyik tagja a kísért egyén motorkerékpárjának az oldalkocsijában is helyet foglalhat, a hátsó ülésre azonban nem szabad felülnie;

c) ha a gépkocsivezető saját járművét vezetheti, a járőr egyik tagja mellé ül, a másik tagja pedig gépjárművön követi. A megengedett legnagyobb sebesség ilyen esetben is óránként 20 kilométer. A gépjárművezető igazoló iratait a szolgálati járművön ülő csendőr veszi magához.

Ha a gépjárművezetőnek érvényes gépjárművezetői igazolványa nincs, ha a gépjármű jogos bírása kétes, ha szökéstől vagy támadástól tartani lehet, végül, ha a vezető ittas, akkor a gépjárművet őrizetbe kell venni, a vezetőt pedig — szükség esetén az utasokat is — elő kell vezetni vagy esetleg el kell fogni. Ilyenkor az elővezetendőt (elfogottat) a

járőr egyik tagja gyalog kíséri és az átadásnál gondoskodik az őrizetbe vett gépjármű elszállításáról is. Ennek megtörténteig a járőr másik tagja a gépjárművek őrzése végett a helyszínen marad.

Az elővezetendő (elfogott) gyalogos egyént a közlekedési járőr egyik tagja gyalog kíséri, a másik a gépjárművel szakaszonként követi, vagy a legközelebbi őrsről a tovább kísérés végett járőrt hoz.

51. A közlekedési járőr az elővezetett vagy elfogott egyént mindig csak a legközelebbi őrsig kíséri és annak adja át. A tényvázlatot a közlekedési járőr által rendelkezésre bocsátott adatok alapján az átvevő őrs szerkeszti meg és adja át az elővezetett (elfogott) egyénnel együtt az illetékes bíróságnak vagy hatóságnak.

Az ilyen eseteket — ha a közlekedési őrsön más írott nyoma nem lenne — a közlekedési és híradó alosztályparancsnokságnak röviden jelenteni kell.

52. Őrizetbe vett járművekről a jegyzéket a közlekedési csendőr készíti el. A jegyzékben fel kell tüntetni az őrizetbe vett jármű nemét, gyártmányát, forgalmi rendszámát, motor- és alvázszámát, a rajta lévő felszerelési cikkeket és tárgyakat (pl. kézilámpa, bunda, takaró, csomag, szerszámok, tartalékalkatrészek stb.) vagy rakományt, továbbá a járművön észlelt rongálódásokat, vagy hiányosságokat is.

9. §. Szolgálati órák, pihenők és ellenőrzések.

53. Napi óra, illetve kilométerkiszabat rendes viszonyok között: beosztottak 5 óra—50 km., őrsparancsnok helyettes 4 óra—40 km., őrsparancsnok 3 óra—30 km. A kilométerkiszabat a gépek teljesítő képességéhez mérten fokozható.

A belső és külső szolgálati órák számának a meghatározására és felszámítására a Cs—1. Utasítás 37. §-ában foglaltak értelemszerűen irányadók.

A közlekedési csendőrök oktatása a külön kiadott tananyagbeosztás alapján történik. A vizsgáztatást a legkisebb közúti forgalmi napok egyikén — rendszerint hét közepén — kell megtartani.

54. A közlekedési csendőrök pihenőt lehetőleg saját őrsükön, egyébként az utjukba eső őrsükön tartanak, ahol a gépjárművek olyan elhelyezéséről kell gondoskodni, hogy a gépek az időjárás viszontagságai ellen védve legyenek és avatatlanok hozzá ne férhessenek. Rendszeres pihenőhelyek létesítéséről a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság, a területileg illetékes szárnyparancsnokkal együtt, gondoskodik. Pihenőt mindig olyan időben kell tartani, amikor a forgalom csökken. Helyét az őrsparancsnok, megkezdésének idejét rendszerint a járőrvezető határozza meg.

55. A közlekedési járőröknek egymással vagy más csendőrrjárőrökkel való találkozásnál értekezniök kell. Ennek megtörténte a járőrvezetők a hely és időpont megjelölésével, szolgálati lapjuk III/2., illetőleg IV/2. rovatában kölcsönösen igazolják.

A közlekedési járőrök őrsük állomáshelyén kívül fekvő és utjukba eső őrs (különítmény) parancsnokságokra értekezés, más csendőr parancsnokságokra jelentkezés céljából betérni s a megjelenést igazoltatni tartoznak. Ez alól csak ott és csak akkor van kivétel, ha a laktanya nem az ut mellett fekszik és a melléktut gépjárművel járhatatlan.

56. Az ellenőrző szolgálatra általánosságban ugyanazok a szabályok irányadók, amelyeket a Cs—1. Utasítás 39. §-a megállapít. Ellenőrző szolgálat alkalmával álló szolgálatot csak szükség esetében kell teljesíteni. Ellenőrző járőr menetsebességét óránként 60 kilométer sebességig fokozhatja.

10. §. Téli szolgálat.

57. A közlekedési őrsök szolgálatát az október 15-e és április 15-e közötti időszakban — feltéve, hogy ez idő alatt az időjárás miatt az általános gépjárműforgalom is csökken — az alábbi határozványok szerint lehet csökkenteni, esetleg teljesen be is szüntetni.

A csökkentés a havonként teljesítendő szolgálati órák és kilométerek számának leszállításából áll. A leszállítás alsó határa a nyári időszakra előírt óraszám, illetve kilométertávolság fele. Mindaddig, amíg az utvonalon gépjárművel közlekedni lehet, a közlekedésrendészeti szolgálatot beszüntetni nem szabad.

58. Azt az időt, amíg a közlekedési őrs csökkentett szolgálatot teljesít, vagy ha a külszolgálat szünetel, főként a gépjárművek rendbehozatalára, általános javítására, továbbá a legénység műszaki és közlekedésrendészeti kiképzésére kell fordítani. Továbbképző szaktanfolyamokra és műhelygyakorlatra is főként a téli időben kell a közlekedési csendőröket vezényelni. Hosszabb szabadságot lehetőleg csak téli időben szabad részükre engedélyezni.

11. §. Szolgálati havifüzet. Közlekedési szolgálati lap (kszl.)

59. A közlekedési őrsükön a szolgálati havifüzetet általában a Cs—2, utasítás 41. §-ában előírt minta szerint kell vezetni. Eltérések a következők: A szolgálati gépjárművek gondozására és karbantartására fordított időt is be kell vezetni a havifüzetbe a gép forgalmi rendszámának s a végzett munkáknak a rövid feltüntetésével. Az abban résztvettek neve alá a jobb hasábon X jelet kell tenni. A 4. függélyes rovatban a kivezényelt gépjármű forgalmi rendszámát is fel kell tüntetni. A havi-

füzet jobboldalán minden csendőr részére két függélyes rovatot kell nyitni. Ezek közül a baloldaliba a betűjelzéseket és a szolgálati órákat, a jobboldaliba pedig a külső szolgálatban megtett kilométerek számát kell beírni.

60. Minden gépjárművel történt kivezényléshez „közlekedési szolgálati lap“-ot (2. minta) kell kiállítani és azt a járőr (gépjármű) vezetőnek kell átadni.

Ha ugyanabba a szolgálatba két, vagy több gépjármű indul, akkor mindegyik részére külön-külön szolgálati lapot kell kiállítani. Ilyen esetben az azonos számú szolgálati lapokat, valamint a kivezénylést római számmal kell alszámozni. Pl. 186/I., 186/II. stb. Különösen sürgős esetekben a közlekedési szolgálati lap utólag is kiállítható.

Azokban az esetekben, amikor a közlekedési őrs járőreit gyalog vagy kerékpáron kell kivezényelni, szintén közlekedési szolgálati lapot kell kiállítani, melyet a Cs—2. Utasítás 42. §-ában foglaltak szerint kell vezetni.

61. A közlekedési szolgálati lapok kiállítására a következők az irányadók:

Az I. rész kiállítása a Cs—2. Utasítás 168. pontja szerint történik. A II. részben a vezető nevét csak akkor kell feltüntetni, ha a gépjárművön kivezényelt csendőrök, vagy azok egyike a gépjárműnek nem törzskönyvezett vezetője; ha mindketten azok, mindig a járőrvezetőt kell felelős vezetőnek tekinteni. A III. részt úgy kell kitölteni, mint azt általában a Cs—2. Utasítás 168. pont II. része előírja.

Eltérések a következők:

Ha a járőrt valamely őrjárat bejására vezényelték ki, az őrsparancsnoknak csak azokat a községeket és tereptárgyakat (utkeresztezéseket) kell a szolgálati lapba bevezetnie:

a) amelyek az utirány pontos meghatározása szempontjából támpontul szolgálnak (pl. utkeresztezések);

b) amelynél a járőrnek álló szolgálatot, jelentkezést vagy más meghagyást kell teljesítenie;

c) amelynél a járőr pihenőt tart.

A szolgálati lapba bevezetett községek és tereptárgyak egymásközötti távolságát az őrjárat beosztás alapján kell feltüntetni. A szolgálati lap III. részének rovatait szétszteni nem szabad. Ha a rovatok nem volnának elegendők, második szolgálati lapot kell az elsőhöz fűzni, melyben a szám feltüntetésén kívül csak a III. rész rovatait kell vezetni. A hozzáfűzést a „megjegyzésnél“ jelteni kell.

A IV. részt a Cs—2. Utasítás 168. pont III. része szerint kell kitölteni azzal a különbséggel, hogy a 4. rovatba röviden a gépjárművel kapcsolatban történt eseményeket (üzemzavar, kerülő stb.) is be kell írni.

Az utközben előfordult üzemzavarokat mindig, egyéb munkákat csak akkor kell tárgyalni, ha a járőrnek azok miatt késnie kellett, vagy ha a szolgálatközben vagy utána javítást tettek szükségessé.

Az ut állapotát is be kell írni, ha annyira rossz volt, hogy a gépjárművet erősen igénybe vette, a szolgálatot késleltette, vagy az előírt, illetőleg a legrövidebb utiránytól eltérést tett szükségessé, végül, ha az üzemanyag-tulmányozást okozott.

A jelentést a járőrvezető (gépjárművezető) a rovat jobb sarkában keltezi és aláírja. A záradékot az őrsparancsnok tölti ki, a hónapot római számmal kell beírni. A felszámítható kilométerszám beírásánál első sorban a kilométermérő adatait kell alapul venni. A „Megjegyzés“ rovatba az őrsparancsnok esetleges észrevételeit írja be.

III. FEJEZET.

Műszaki rész.

12. §. Gépjárművek vezetése.

62. A gépjárműves csendőr arra törekedjék, hogy lehetően harmadik, illetve negyedik (direkt) kapcsolással haladjon anélkül, hogy motortját ezáltal erőltetné. Az előre vagy visszakapcsolást mindig megfelelő lendületben kell végrehajtani. Ha léghűtéses motorral huzamosabb ideig kellene visszakapcsolva (2. és 1. sebesség) haladnia, akkor a motor működését időközönként meg kell szüntetni, hogy a kelleténél jobban fel ne melegedjék.

63. Lefelé haladásnál a lejtő kezdetén abba a sebességbe kell kapcsolni, amellyel a gép felfelé tudna haladni. A gázemelyűt zárni, s ha van levegő-emelyű, azt nyitni kell.

Hosszabb lejtőn a motort a fékekkel felváltva használjuk fékezésre, hogy a fékek tulságosan fel ne melegedjenek. Üres járatra állított sebességváltóval lejtőn lefelé haladni tilos. A hirtelen fékezést mindig kerülni kell.

64. A motort csak szükség esetén és akkor is csak lassu ütemben szabad üresen járatni, huzamosabb megállásnál meg kell a motor működését szüntetni és a benzincsapot el kell zárni. Ha a gépjármű kivételesen hosszabb ideig őrizetlenül marad, úgy kell lezárni, hogy avatlatlan elindítani ne tudja.

65. A tengelykapcsolót az indításnál szükséges mértéken felül csusztatni sohasem szabad.

66. Az ut megkezdésekor az első 5—10 kilométer után meg kell állni, a gépet át kell vizsgálni és az esetleg észlelt hibákat el kell oszlatni. Ezt minden további menetóra után meg kell ismétetni.

67. Ha porlasztótűz (karburátorégés) keletkezik, a lehető leggyorsabban meg kell állni és a benzincsapot elzárva a motort magas fordulatszámra kell beállítani. Ha a tűz ekkor sem aludnék el, a kézi vegyoltókészülékkel, ennek hiányában por vagy laza föld rádobásával, esetleg kéznél lévő vastagabb takaróval kell elfojtani.

13. §. Gépjároművek felszerelése.

68. A csendőrségi gépjároműveket úgy kell felszerelni, hogy azokon a szolgálatközben előadódó közönséges üzemzavarok eloszlatásához szükséges szerszámok és tartalék alkatrészek kéznél legyenek.

A felszerelés mindig teljes és rendeltetésének megfelelően használható legyen. Ha szolgálatközben bármi elhasználódik vagy tönkre megy, bevonulás után az örsön haladéktalanul pótolni kell.

Az örsparancsnok gondoskodni köteles arról, hogy a kézraktárban az előreláthatóan szükséges pótlás mindig rendelkezésre álljon.

69. A gépjároművek felszerelésének elrendezése az egyes géptípusokhoz kiadott málházási rend (12/a—e. minta) szerint történik. A málházási rendet pontosan be kell tartani.

14. §. Gépjároművek karbantartása.

70. A gépjáromű szakszerű és lelkiismeretes gondozásáért, valamint állandó üzemképességéért vezetői felelősek. Rosszakarat, hanyagság, mulasztás vagy gondatlanság folytán keletkezett károkért a kincstárnak kárterítéssel tartoznak.

71. Szolgálatból való bevonulás után a gépjároművet azonnal rendbe kell hozni. Késő esti vagy éjjeli bevonulásnál az örsparancsnok megengedheti, hogy ez reggelre maradjon. Későbbre halasztani azonban nem szabad. Ilyen esetben is a bevonulás után azonnal, valamint nagypihenők előtt a gépet lehetőleg szárazra kell törölni.

Bevonulás után a gép gondozására általában 2 óra fordítható. Ezt az időt azonban az örsparancsnok indokolt esetben meghosszabbíthatja.

72. Az örsparancsnoknak a gépet minden gondozás után általánosságban meg kell tekintenie. Minden héten egyszer — lehetően szombaton — részletesen meg kell vizsgálnia.

73. A motorkerékpárok gondozása a következőképpen történik:

A poros vagy sáros gép zománcozott részeit bő vízzel le kell mosni, hogy a szennyező anyagok a zománcot meg ne karcolják. A mosásnál ügyelni kell arra, hogy a tengelykapcsolóba, a mágnesbe és a benzintartályba, továbbá a gépnek ama részeibe, amelyekből nehéz eltávolítani, vagy amelyekben üzemzavarokat okozhat (porlasztó, gyertya, fékek, lámpák) víz ne kerüljön. A motort fecskendezni tilos. A tisztára mosott gépet szárazra kell törölni.

Ha a zománc valahol megsérül, ideiglenesen úgy javítjuk ki, hogy a sérült helyet letisztítva, zsírtalanítva, zománc festékkel vékonyan bevonjuk.

A nem zománcozott fémrészeket kőolajos ecsettel kell tisztítani. Ügyelni kell arra, hogy a kőolaj a kenőanyagokhoz ne férközzék, mert

kenőképességüket rontja. Azokat a helyeket, ahonnan a kőolajat teljesen nem lehet kitisztítani s ahol annak káros hatásától kell tartani (motor-tekő, olajtartály, lánc), benzinnel, esetleg mosóolajjal kell megtisztítani és utána újra kenni. A tisztításnál és egyébként is vigyázni kell, hogy a gumit olaj, zsír, benzin vagy kőolaj ne érje.

74. A gép karbantartása nemcsak a tisztításra terjed ki, hanem magában foglalja annak használatközben való szakszerű kezelését, gyakori megvizsgálását és a mutatkozó legcsekélyebb hiba haladéktalan eloszlatását is. Helyes és lelkiismeretes gondozás a gép élettartamát megsokszorozza és a vezetőnek biztonságot nyújt.

75. A vezető köteles a mozgó alkatrészek helyes működését, valamint a csavarok állapotát is állandóan figyelemmel kísélni. Meglazult csavarral, biztosítatlan anyával vagy forgócsappal a gépet használni nem szabad. A csavaranyák alá lemezes, illetőleg az állóknál rugós alátétet kell alkalmazni, hogy meglazulás ellen a lehetőség szerint biztosítva legyenek. Koronás anyákat sasszeggel kell biztosítani. A csavarokat feszesre kell húzni, de túlfeszíteni nem szabad. Minden csavarhoz csak a megfelelő nagyságú kulcs használható.

76. A motorkerékpáron időnként a következő karbantartási munkálatok szükségesek:

a) minden 100—150 kilométer után, vagy állandó használat mellett *naponta*, a villa csúszó részeinek, a láncoknak és a motor szelepeinek kenése. A villát zsírral, a láncot száraz időben olajjal, nedves időben zsírral kell kenni. A szelepek kenése végett az üzemanyagba időnként kevés olajat kell keverni. A szelepfedők kicsavarása alkalmával a szelepvezetékhez egy-két csepp olajat juttatunk;

b) minden 300—350 kilométer után, vagy állandó használat mellett *háromnaponként*, az összes zsírozócsapokat kenni kell;

c) 800—1000 kilométerenként a láncokat le kell venni, meg kell mosni és olvasztott grafitos faggyúban vagy gyengén melegített sűrű (*differenciál*) olajban fürdetni, ugyanakkor az emeltyűket is kenni, a tömlőket pedig síkporozni kell;

d) 1500—2000 kilométerenként a kerékagyakat és sebességváltót utántölteni, a szabályozó huzalokat olajozni, a porlasztót, olaj- és benzincsőveket pedig tisztítani kell. A gyújtóvilágító készülék olajozó nyílásaiba pár csepp előírt olajat kell adagolni. A motortekő 1500 km-en át használt olaját cserélni kell;

f) minden 5000 kilométer után, feltéve, hogy már előbb nem volt szükséges, a motort kikormozás, szelepcsizolás és átvizsgálás, illetőleg áttisztítás végett szét kell szedni. Ilyen esetben a tisztításon kívül mindig mindazokat a munkálatokat (alkatrész-cseréket) végre kell hajtani, amelyek a gép legközelebbi szétszedéséig való üzembiztonsága érde-

kében előreláthatóan szükségesek. A szelepcsizolás csak tömítetlenség esetében indokolt.

Jótállás ideje alatt a motorokat csakis a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság engedélyével szabad szétszedni. A motor szétszedésénél ügyelni kell, hogy a motorba idegen vagy szennyező anyagok ne kerüljenek. Összerakás előtt az összes mozgó alkatrészeket és a henger oldalát motorolajjal meg kell kenni. Dugattyúgyűrű és csapágy csere után a motort 300—400 kilométeren át bővebb kenés mellett ki-mélni kell.

A motor szétszedése elvileg csak a gépet szállító cég javító üzemében vagy a csendőrségi javítóműhelyben történhetik;

g) kb. 6000—7000 kilométer után, feltéve, hogy az alább felsorolt karbantartási munkálatok valamelyike már előbb is nem volt szükséges, a sebességváltót és a kerékagyakat a kenőzsír eltávolítása után tisztára kell mosni és a kenőtöltetet meg kell újítani. A fékeket szétszedve tisztítjuk. Ilyenkor a forgócsapokat és mozgórészeket alaposan, a többi acélrészt pedig — a féktányér súrlódó felületének kivételével — a rozsdásodás meggátlása végett vékonyan bezsírozzuk. Kopott fékbetéteket a műhelyben kell cserélni;

h) havonta a világító telepet meg kell vizsgálatni és desztillált vízzel feltölteni;

i) évenként a lemezrugókat szét kell szedni és teljesen letisztítva grafitos zsírral alaposan bezsírozni.

Minden gépjárművezető köteles gépének karbantartási munkálatait a kelt és kilométeróra állásának megjelölésével folytatólag feljegyezni. Ezeket a feljegyzéseket az őrsparancsnok havonként láttamozza.

77. A karbantartási munkálatoknál szem előtt kell tartani még a következőket:

A túlkenés üzemzavarokat idézhet elő, a kenetlenség károkat, kopásokat okoz. Piszkos, vagy bepíszkolódásnak kitett részeket kenés előtt mindig meg kell tisztítani. A zsírozócsapoknál mindig meg kell győződni, hogy azok nincsenek-e eltömődve, illetőleg a kenőzsír a kívánt helyre jut-e?

Az állítható lökhárítók szorító csavarjait oly módon kell utánaigazítani, hogy lökésálló (fékező) hatásuk szabadon érvényesülhessen. A lemezes lökhárítóba kenőanyagot nem szabad jutni. A fékező lemezeket elkopásuk esetén cserélni kell.

A tengelykapcsolót csak akkor szabad szétszedni, ha rendellenesen működik. Egyébként ügyelni kell arra, hogy csavarjai egyenletesen legyenek megszorítva, meg ne lazuljanak. A lemezek közé olaj vagy víz ne kerüljön. Rézaszbeszt betéteket kenőanyagtól óvni kell.

A hátsó meghajtólánc úgy legyen beállítva, hogy kézzel való mozgatásnál a közepén fel és lefelé kb. 10—10 m/m játéka legyen. Az elsőt is ennek megfelelően állítjuk.

Ha a lánc laza és emiatt a hátsókerekeket hátrább kell tenni, a hátsó fékrúd megfelelő utánaállításáról és a hátsókerék vonalbaállításáról megfelelőnek nem szabad. Ha a lánc túl nyúlott, akkor — megfelelő számú szem kivétele által — rövidíteni kell. Kikopott, többször szakadt, vagy fogakra nem illeszkedő láncot ki kell cserélni. Az új láncnál egy-két m/m-el több játékot kell hagyni.

78. A gépjárműves csendőrnek értenie kell hozzá, hogy az utközben előforduló kisebb hibákat felismerje, megtalálja és kijavítsa.

Gépgondozás közben az őrsön észrevett hibákat az őrsparancsnoknak azonnal jelenteni kell, aki a gép megvizsgálása után a hiba kijavítása iránt intézkedik.

Minden alkatrészcserevel járó, vagy házilag el nem végezhető javítás elvileg a csendőrségi javítóműhelyben (15. §.) történik. Csak, ha a gépjárművet nem lehet beszállítani vagy a javítás olyan természetű, hogy a csendőrségi javítóműhelyben nem lehet elvégezni és végül, ha a javítás helyben kevesebbe kerülne, szabad azt a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság előzetes engedélyével — valamely helyben vagy a közelben lévő — katonai vagy kijelölt más javítóműhelyben elvégeztetni.

Üzemképes gépjárművön szükségessé vált nem sürgős javításokat lehetőleg alkalmilag a csendőrségi javítóműhelyben kell — közlekedésrendészeti szolgálattal kapcsolatosan — elvégeztetni.

79. Ha a gépjárművet szolgálatban éri olyan sérülés, amelyet a csendőr nem tud rendbehozni, távbeszélőn vagy távirón — esetleg alkalmi üzenet útján — tegyen őrsparancsnokának jelentést, aki az elszállításról gondoskodik. Ha a sérült gép gördülőképes, bevontatása iránt kell intézkedni. Vontatni csak megfelelő lassú ütemben szabad. Vasuton való szállításkor az üzemanyagtartályokat ki kell üríteni s tartalmukat megőrzés végett át kell adni lehetőleg valamelyik őrsnek vagy megbízható egyénnek, ahonnan alkalmilag el kell szállítani.

Mind vontatásnál, mind szállításnál a megfelelő legolcsóbb megoldást kell választani.

80. Alkatrészek pótlását a közlekedési és híradó alosztályparancsnokságtól kell kérni s a sérült alkatrészeket is oda kell beszállítani.

Gépet, alkatrészt vagy felszerelést csak kifogástalan állapotban szabad átvenni. Ezért az átvevő felelős. Ugyanez áll a javításokra is. A Budapesten javított gépet használatba vétel előtt tiszt vizsgálja felül. A gyújtómágnés, áramfejlesztő és világítótelep szétszedésével járó munkálatokat csak műszerész végezheti.

81. Gépkocsi karbantartása és gondozása is általában a motor-kerékpárokra előírt elvek alapján történik, de mindenkor a gyárak által kiadott kenési és kezelési utasításoknak megfelelőleg azzal, hogy a gépkocsik fékeit csak műhelyben szabad újra állítani.

15. §. Gépjármű javítóműhely.

82. A csendőrségi gépjármű javítóműhely Budapesten van és a közlekedési és híradó alosztályparancsnokságnak van alárendelve. A közlekedési és híradó alosztály parancsnoka felelős azért, hogy a műhely a kincstár szempontjából gazdaságosan működjék, az üzem és a munkakerő pedig a lehető legjobban és legcélszerűbben kihasználtsák.

A műhelynek műszaki szempontból kifogástalan javításokat kell végeznie.

83. A műhelymunkákat művezető vagy szakképzett csendőr altiszt (műhelymester) vezeti, aki mellé egy-két segéderő van beosztva. A közlekedési és híradó alosztályparancsnokság a műhelybe kisegítésként esetről-esetre a Budapesten beosztott szakképzett legénység közül ideiglenesen vezényelhet. A közlekedési őrsök legénységének a téli időszakban műhelygyakorlatra való vezénylése kívánatos.

Ha a javítás tartama alatt a munkában levő gépjármű vezetője Budapesten tartózkodik, a munkálatoknál segédkezni köteles. Erre vonatkozóan esetenként a közlekedési és híradó alosztály parancsnoka intézkedik.

84. A csendőrségi javítóműhelyben csak csendőrségi kincstári gépjárműveket szabad javítani.

85. A javítóműhely akadálytalan üzembentartásával, munkarendjével, tisztaságával stb. kapcsolatos általános és részletkérdéseket, amelyeket ez az utasítás nem szabályoz, a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság „Műhelyrend“-be foglalja és azt a műhelyben kifüggeszti. Ehhez mindenki alkalmazkodni köteles.

86. Műhelymunkát csak a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság utalványára (3. minta) szabad elfogadni. Az utalványokat a műhelymester beérkezésük sorrendjében a „Műhelynaplóba“ (4. minta) vezeti be.

A javítás befejezése után a műhelymester az utalványra rávezeti, hogy a gépjárművön a műhely milyen munkákat végzett, milyen anyagokat és alkatrészeket használtak fel, vagy cseréltek ki.

Ezután a javítás adatait a műhelymester a műhelynaplóba bevezeti és a közlekedési és híradó alosztályparancsnokságnak bemutatja, ahol kézjegyet kapnak az adatok.

A gépek javításáról szóló utalványt a felhasznált alkatrészek kiadásának átvezetése után melléklétként az anyagszámadáshoz (135. pont)

kell csatolni. A gépjármű-üzemére kiható javításokat, a gépjármű törzskönyvébe (140. pont) be kell vezetni.

16. §. Abroncsanyag kezelése.

87. A gumi érzékenységére, fontosságára és utánpótlásának költséges voltára való tekintettel az abroncsanyag kezelésére különös gondot kell fordítani.

A gépjárműveken a gumikat állandóan az előírt légnyomás alatt kell tartani, amit a feszítővel kell ellenőrizni.

E szabályok alól csak akkor van kivétel, ha a terhelés lényegesen kisebb, mint amire a gumi szerkesztve van. A túlnyomás a gumira éppen olyan káros, mint az előírtnál alacsonyabb légnyomás.

88. A külső (köpeny) gumi szerelésénél ügyelni kell, hogy az acélbetét túlfeszítés következtében el ne szakadjon vagy meg ne görbüljön, ezért hosszú szerelővasat használni, a köpenyt kalapálni, feszíteni, vagy sarokkal betaposni tilos. Ha a köpeny annyira megsérül, vagy elkopik, hogy a szövet, esetleg már a tömlő is kilátszik, akkor az őrsön tárolt készletből azonnal ki kell cserélni és a javítását kérni. A gumikopás ellenőrzése végett minden vezetőnek tudnia kell, hogy a gépére melyik gumi mikor került és hány kilométer utat tett meg. Ezeket az adatokat az új gumi igénylésénél, a gép számának megjelölésével jelenteni kell. A gumik megjelölése gyártmány, méret és gyártási számmal történik.

89. Minden gumiszerelésnél el kell távolítani a köpenyben lévő törmelékét és port, belsejét pedig síkporral be kell hinteni. A tömlőt is minden szerelés alkalmával szárazra és tisztára meg kell törölni és különösen be kell síkporozni. Hirtelen beálló gumikiürülés esetén a vezető igyekezzék a lehető leggyorsabban megállni anélkül, hogy fékeit hirtelen és erősen használná s ezáltal gumiját és gépének az egyensúlyát veszélyeztetné. Levegő nélküli kerékekkel menni tilos.

17. §. Oldalkocsik kezelése.

90. Az oldalkocsinak a gép hossz tengelyével párhuzamosan és függőlegesen kell állnia. Ezt a kapcsoló és a vázrudak állandó figyelemmel kísérése és esetleges elmozdulásának műhelyben való rendbehozatala által kell biztosítani.

Az oldalkocsit úgy kell leszijazni, hogy a szekrény feleslegesen ne dobálódjék. Az oldalkocsi málházásánál fontos a célszerű sorrendben málházott tárgyak szoros csomagolása, illetőleg felerősítése, hogy rázó-dás következtében sem bennük, sem az oldalkocsi szekrényében kár ne essék. A szélvédőt esős, hűvös időben és télen mindig el kell vinni.

91. Oldalkocsival fordultnál, ha az az oldalkocsival ellenkező irányba történik, a gépet a fordulóban fékezni kell; az oldalkocsi felé történő fordulónál előre lassítunk, de a motorral már a fordulóban újra huzatni kezdünk.

18. §. A gépjárművek tárolása.

92. A motorkerékpárok tárolása a következő:

A gép teljes letisztítása után a rozsdásodásnak kitett részeket vékonyan bezsírozzuk, a gépet (az oldalkocsit is) állványokra vízszintesen felállítjuk és betakarva száraz és zárt helyen tároljuk.

Ha a gépet rövidebb időre tároljuk, a világítótelep a helyén marad, de havonként kiméletesen ki kell sütni, fel kell tölteni és a feszültségét ellenőrizni, továbbá a folyadékot desztillált vízzel pótolni kell. Ilyen tárolásnál a telep kimerülésének elkerülése végett az esetleg nem kifogástalanul szigetelt villamosvezetéket ki kell oldani és elszigetelni. Több hónapra terjedő tárolásnál a világítótelepet le kell szerelni és további kezelés végett műhelybe adni.

93. A tárolás alatt a motorokat — ha előzően nem lettek szét-szedve és kitisztítva — hetenként lassan járatni kell addig, amíg a motor egyenletesen átmelegszik. Ha az abroncsanyag levétele nincs elrendelve, a tárolás ideje alatt is a gépeken marad. A gumikat állandóan megfelelő légnyomás alatt kell tartani.

94. Gépkocsik tárolása ugyancsak a fenti elvek szerint történik. Befagyás veszélye esetén mindig, egyébként csak az üzemen kívül helyezett gépkocsi hűtővizét kell leeresztetni és a kiszáritott hűtőre „Hűtővíz leeresztve“ szövegű táblát kell tenni.

19. §. Gépszín.

95. A csendőrségi gépjárműveket erre a célra alkalmas, kincstári gépszínben kell tartani. A gépszínhez kéziműhely és raktár is tartozik. A gépszínben lakni és idegen gépjárművet elhelyezni nem szabad.

96. A gépszín rendjéért és tisztaságáért a parancsnok felelős. Az egyes gépjárművek állandó helyét ki kell jelölni. A gépszínben karbantartási és javítási munkákat csak akkor szabad végezni, ha sem más helyiségben, sem a szabadban nem volnának végezhetőek.

97. Tűzveszély megelőzésére és elhárítására különös gondot kell fordítani. A gépszínben nem szabad dohányozni, nyílt lángot használni, a motort bent járatni és a gépjárművekbe üzemanyagot tölteni. A padlózat állandóan száraz legyen. Szemetet vagy olajfoltot azonnal el kell róla távolítani. A gépjárműveket elzárt benzincsapppal és eloltott lámpákkal kell a színbe állítani.

A gépszínben használatra kész kézi tüzoltókészüléket, egy homokkal telt vödört homokszóró lapáttal állandóan kéznél kell tartani.

98. A gépszínben a gépjárműveken és azok közvetlen felszereléséhez tartozó tárgyakon kívül más tárgyakat tartani tilos. Hidegben a gépszín ajtaját nyitva tartani nem szabad.

99. A gépszínbe idegeneknek bemenni tilos. Ha a gépszínben senki sem tartózkodik, az ajtaját be kell zárni, a kulcsot pedig „Gépszín“ feliratú táblácskával ellátva az örs íróasztalállvány jobb oldalán kell felakasztani.

100. A jelen §-ba foglalt szabályokat, valamint a helyi viszonyok folytán esetleg még szükségessé váló részletintézkedéseket a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság által kiadott „Gépszínrend“ tartalmazza, melyet valamennyi gépszínben feltűnő helyre ki kell függeszteni.

IV. FEJEZET.

Anyagi rész.

20. §. Gépjárművek beszerzése, kiutalása, igénybevétele és kiselejtítése.

101. A m. kir. csendőrség részére szükséges gépjárművek beszerzésénél műszaki követelmények tekintetében figyelemmel kell lenni a csendőrségi szolgálatban szerzett tapasztalatokra. Ezekről a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság a beszerzés előtt a belügyminiszterhez (szolgálati osztály útján) jelentést tesz.

102. Gépjárművek beszerzése a m. kir. belügyminiszter (szolgálati osztály útján) esetről-esetre kiadott intézkedése alapján történik.

103. A gépjárművek átvétele bizottságilag történik. A bizottság tagjai a következők:

- a) a m. kir. belügyminiszter (szolgálati osztály) képviselője;
- b) a m. kir. honvédelmi miniszterium szakértője;
- c) a közlekedési és híradó alosztály egy szakértő tisztje és
- d) a csendőrségi felszerelési anyagraktár átvevő tisztje.

A gépjárművek átvételéről a bizottság a próbaút megtétele után két példányban jegyzőkönyvet veszi fel. Az anyagraktárparancsnokság a jegyzőkönyv egyik példányát a belügyminiszterhez (szolgálati osztály útján) terjeszti fel, másik példányát pedig a közlekedési és híradó alosztályparancsnokságnak küldi meg. A közlekedési és híradó alosztályparancsnokság a neki megküldött jegyzőkönyvből minden egyes gépre vonatkozó részt külön másolatba veszi és ezt a gépjármű törzskönyvéhez csatolja.

104. A közlekedési őrsök legénységének a szolgálati gépjárműveket a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság utalja ki és a névre történt kiutalást a gépjármű törzskönyvébe (27. §.) bevezeti.

A közlekedési őrsön minden gépjárműnek egy, legfeljebb két törzskönyvezett vezetője legyen. A törzskönyvezett vezetőkön kívül más csak szükségképpen bízható meg a gép vezetésével.

105. A közlekedési őrsőkre beosztott kincstári gépjárművek első sorban közlekedésrendészeti szolgálatra vannak rendelve; azokat szolgálaton kívül, vagy rendeltetésüktől eltérő szolgálati célra használni nem

szabad. A közlekedési és híradó alosztályhoz beosztott gépjárműveket az alosztályparancsnokság üzemfenntartási célokra a szükséghez képest igénybe veheti.

Kincstári gépjárművek jogtalan igénybevétele, kiutalása anyagi és fegyelmi felelősséggel jár. A kincstári gépjárművek jogtalan használatából származó károkat az igénybevevő megtéríteni köteles. Az elmarasztalás iránt a nyomozó osztályparancsnokság intézkedik.

106. Kincstári gépjárművet kiselejtezni akkor szabad, ha a gépjármű a rendes használatban általában megkívánt kilométerszámot már megtette s a hosszas és rendes használat következtében — szabályszerű kezelés mellett is — már annyira elhasználódott, vagy pedig valamilyen ok miatt (baleset, tüzeset, stb.) annyira megrongálódott, hogy szolgálati célokra többé már gazdaságos javítás mellett sem alkalmas.

A gépjárművek kiselejtése, javaslatra, Budapesten bizottságilag történik. A bizottság tagjai:

a) a m. kir. belügyminiszter (szolgálati osztály) által kirendelt szakértő tiszt;

b) a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság egy szakértő tisztje és

c) a belügyminiszteri számvevőség egy tagja.

A selejtező bizottság kirendelését a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság a belügyminisztortól (szolgálati osztály útján) kéri.

A selejtező bizottságnak jegyzőkönyvet kell felvennie, amelyben az indokokat, valamint a gépjárművön talált lényegi hibákat fel kell sorolni. Ezenkívül nyilatkozni köteles a bizottság arról is, hogy a kincstár szempontjából előnyösebb-e a kiselejtett gépjármű egyes alkatrészeinek más gépjárműveknél való felhasználása, vagy pedig azt javasolja-e, hogy a gépjármű szétszedés nélkül teljes egészében értékesíttessék. A bizottság jegyzőkönyvét, melyhez a gépjármű törzskönyvét is csatolni kell, a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság a belügyminiszterhez (szolgálati osztály útján) terjeszti elő.

A gépjármű értékesítését vagy alkatrészeinek felhasználását a m. kir. belügyminiszter (szolgálati osztály útján) a törzskönyv visszaadása mellett rendeli el. Értékesítése esetén a gépet a felszerelési anyagraktár parancsnokság árverés útján adja el. A selejtező bizottság tagjai és a gépjármű vezetője az árverésen vevők nem lehetnek.

21. §. Műszaki anyag leltári nyilvántartása és kezelése.

107. A gépjárműveket, valamint az összes műszaki felszerelési tárgyakat és cikkeket megfelelően csoportosított műszaki leltárban (5. minta)

kell nyilvántartani, melyet a gazdasági hivatal vezet. A leltarak vezetésére vonatkozóan a „Cs—12.” jelzésű szárnygazdászati utasítás 114. §-ában foglaltakat értelemszerűen kell alkalmazni.

A gépjárművek felszerelése azok törzskönyveiben (27. §.) van nyilvántartva.

108. A gyorsan fogyó és 2 P-nél kisebb értéket képviselő anyagokat (tárgyakat, cikkeket) külön anyagszámadásban kell nyilvántartani (26. §.). Ez az anyagszámadás az évi leltári számadás mellékletét képezi.

109. A tartalék üzemanyagot, alkatrészeket, felszerelést stb. raktári készletet külön zárható helyiségben, állványon (szekrényekben) tisztán, rendben kell megőrizni és a romlástól óvni. Az állványokra rakott, valamint a szekrényeken kívül tárolt cikkeket zöld takaróval kell letakarni.

110. Az örsökön lévő raktári cikkeket az örs kézraktárában kell elhelyezni. Az örs raktáráért az örsparancsnok felelős.

Az egyes raktári cikkeket az erre vonatkozóan kiadott málházasi rend (11. minta) szerint kell elhelyezni. Az örsparancsnok gondoskodni köteles arról, hogy a raktárkészlethez távolléte esetében is hozzá lehessen férni. A raktár kulcsát lepecsételt borítékban az örs íróasztal IX. rekeszében visszahagyja.

111. A selejtítésre váró hasznavehetetlen leltári tárgyakat — ha sürgős pótlásuk nem szükséges — a közlekedési és híradó alosztályparancsnoknak kiszállása alkalmával kell bemutatni s azokról jegyzőkönyvet kell felvenni. Az ilyen cikkeket a jegyzőkönyvvel együtt alkalmasan kell a közlekedési és híradó alosztályparancsnoksághoz beszállítani. Olyan hasznavehetetlen, vagy javításra szoruló cikkeket, amelyek pótlása rövid idő alatt szükséges, alkalmasan — esetleg posta útján — kell a közlekedési és híradó alosztályparancsnoksághoz eljuttatni. A selejtítést a jegyzőkönyvek alapján naptári félvényként a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság bizottságilag végzi s ugyancsak az gondoskodik szükség esetében azok pótlásáról is. A selejtítésre szánt cikkekről — ahol azok mennyisége megkívánja — előjegyzést kell vezetni.

112. Az egyes gépek számára kiadott felszerelést és szerszámokat egymás között cserélgetni nem szabad.

22. §. Üzem- és karbantartási anyagok.

113. A csendőrség gépjárművei számára szükséges üzemanyagokat (benzin, benzinszesz, motorolaj és kenőzsír) központilag kell beszerezni. A karbantartási anyagokat (síkpor, faggyú, kőolaj, stb.) a legolcsóbb ajánlattevőtől kézbevétele útján kell beszerezni (130. p.).

114. A központilag beszerezett üzemanyagokat a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság az örsöknek a beérkezett igénylések alapján adja ki.

A havi üzemanyag-szükségletet a gépjárművel ellátott alakulatok a 24. §. rendelkezései szerint „Üzemanyag-elszámolás és igénylés“-sel (6. számú minta) közvetlenül kéri a közlekedési és híradó alosztály-parancsnokságtól.

A benzint (motalkót) és a motorolajat lehetően nem természetben, hanem utalványokban (hitellevelekben) kell kiadni, amelyek alapján az űrs azokat a szállító cég képviselőjénél a kívánt helyen vételezheti fel. Átvenni csak gyárilag lezárt és minőségi jelzéssel ellátott olajtartályokat szabad. A benzint (utalványokat, hitelleveleket) a fogyasztás szerint az előrelátható havi szükségletnek megfelelően kell kiadni.

115. Az üzemanyaggal való takarékoskodás minden vezetőknek elsőrendű kötelessége.

Az egyik óról a másikra megmaradt üzem- és karbantartási anyagokat a következő óra kell átszámolni.

Az űrsön a gépekben levő benzinen kívül csak annyit szabad tartani, amennyi a hatóságilag előirt robbanásmentes és tűzbiztos tartályban elhelyezhető. (124. p. 2. bekezdés.)

116. A gépjárműveket csak kellően zsirozott állapotban, feltöltött benzintartállyal és kellő mennyiségű olajjal szabad szolgálatba indítani. A tartályokat színültig megtölteni nem szabad.

Bevonulás és gépgondozás után a tartályokat — gépkocsiknál ezenkívül a motorteknőt — olajjal azonnal fel kell tölteni. A gép által felhasznált üzemanyagok mennyiségét az utántöltés alkalmával kell megállapítani. A mennyiségek pontos megállapítására a kiadott tizedesmérleg szolgál. A benzint azonban literben kell elszámolni.

117. Ha a közlekedési csendőr benzinkutnál vesz fel üzemanyagot, ügyeljen arra, hogy azt mind a mérőtartályból, mind a tölcserből teljesen lefolyassa. A lefolyócsövet tehát ismételtelen fel kell emeltetni. Töltésnél a motor működését meg kell szüntetni és a benzincsapot elzárva ügyelni, hogy az üzemanyag szét ne folyják.

118. A zártan érkező üzemanyagtartályokat az űrsparancsnokból és egy csendőrből álló bizottság bontja fel. Ha az átvételnél hiány vagy más rendellenesség mutatkozik, azt jegyzőkönyv csatolása mellett a közlekedési és híradó alosztályparancsnokságnak azonnal jelenteni kell.

23. §. Gépjárművek fenntartása. Kilométerátalányok.

119. A csendőrség használatában lévő szolgálati gépjárművek üzem-bentartásával, karbantartásával és javításával, valamint az alkatrészek, anyagok és felszerelési tárgyak pótlásával járó összes kiadások, beleértve a javítóműhely fenntartásával és fejlesztésével járó költségeket is, szabályszerű okmányolás mellett a kincstár terhére nyerne elszámolást.

120. A szolgálati gépjárművek gazdaságos üzemének az ellenőrzésére statisztikai célokból, továbbá magángépjárművek szolgálati igénybevétele, valamint kincstári gépjárművek jogtalan használata esetén térítési alapul az egyes gépjárművek után kilométerenként az alábbi kilométerátalányok (Kmát.) vannak megállapítva:

A:

250 cm ³ motorkerékpár után	6.5 fillér,
350 „ „ „	7.5 „
350 „ ok. „	9.5 „
500 „ motorkerékpár	8.5 „
500 „ ok. „	10.5 „
750 „ „ „	11.5 „
1000 „ „ „	13.0 „
1200 „ „ „	15.0 „

B:

1 literes gépkocsi után	15.0 „
1.5 „ „ „	20.0 „
2.0 „ „ „	25.0 „

és minden további megkezdett fél liter hengerűrtartalom növekedés után még 5+4+3+2+1 fillér.

121. A kilométerátalányok kimutatása a gépjárműves alakulatoknál a „Kilométerösszesítés“ (Kmössz.)-en (7. minta) havonta utólag történik.

A hó végén a parancsnok a közlekedési szolgálati lapokat gépjárművenként, ezen belül pedig folyószám szerinti sorrendben, összesítésbe foglalja. Az összesítésben a gépjárműveket forgalmi rendszámuk szerinti sorrendben kell tárgyalni. Az egy gépjárműre vonatkozó szolgálati lapok adatainak bevezetése után az eredményt összegezni kell, a bejegyzést pedig az oldal egész szélességében feltűnő vonallal alá kell húzni. Azután a következő vízszintes sor üresen hagyásával a következő gépjárműre vonatkozó adatokat kell kezdeni.

A tételszámot az egész összesítésben végig folytatva kell írni, tekintet nélkül arra, hogy azok egy vagy több gépjármű adataira vonatkoznak-e. Az összesítés tételszámát az azzal kapcsolatos közlekedési szolgálati lap jobb felső sarkára piros írónnal reá kell írni.

Az összesítés végén a kilométerátalányok pengő és fillér összegben való feltüntetése mellett az egyes gépjárművekre vonatkozó adatok végösszegeit ismételni kell, azok összeadása révén az összesítés végeredményét számmal és szóval kell feltüntetni. A kilométerösszesítést a parancsnok keltezi és aláírja.

A közlekedési szolgálati lapokkal és mellékleteikkel felszerelt összeítést a szolgálati havifüzetrel és egyéb fogalmazványokkal együtt a közlekedési őrsöknek minden hó 5-ére a közlekedési és híradó alosztályparancsnoksághoz kell felterjeszteni.

Gépjárművel ellátott tisztai parancsnokságok a kilométerösszesítést minden hó 5-ig közvetlenül a közlekedési és híradó alosztályparancsnoksághoz küldik meg.

122. A kilométerösszesítést és mellékleteit a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság részletesen átvizsgálja köteles abból a szempontból, hogy:

a) felterjesztette, illetőleg felvette-e az őrs az összesítésbe a hó folyamán kiállított valamennyi közlekedési szolgálati lapot;

b) a megtett utak a szolgálat érdeke szempontjából szükségesek és indokoltak voltak-e;

c) nem vettek-e gépjárművet meg nem engedett célokra igénybe, illetőleg nem szükséges-e valaki terhére térítést előírni;

d) a felszámított kilométerek száma a megtett utnak, a kilométer-átalány összege pedig a gép mineműségének és kilométerek számának megfelel-e;

e) a kilométermérő állása az előző közlekedési szolgálati lapok szerint folytatón helyes-e.

Az átvizsgálás eredményét az összesítés végére feljegyzzi, a feljegyzést keltezi és aláírja.

A közlekedési szolgálati lapokkal, szolgálati havifüzetrel és a fogalmazványokkal egyébként úgy jár el, mint az a szárnyparancsnokságokra elő van írva. A kilométerösszesítésből a megfelelő adatokat az egyes gépjárművek törzskönyvébe (10. minta C. rész) kell bejegyezni.

A b) és c) alpontok alapján felmerült észrevételek esetében a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság a 105. pont 2. bekezdése értelmében jár el.

123. Az illetékes gazdasági hivatal a gépjárművek üzembentartására engedélyezett hitelkerettel ép úgy számol el, mint az egyéb rendes javadalmazással.

E hitelkeret terhére kifizetéseket csakis a belügyminiszter (szolgálati osztály) rendeletére, vagy a 20. pont szerinti utalványra szabad teljesíteni.

24. §. Eljárás üzemanyagigénylésnél és elszámolásnál.

124. A gépjárművek üzembentartásához szükséges üzem és karbantartási anyagokról „Üzemanyagelszámolást és igénylés“-t (6. minta) a közlekedési és híradó alosztályparancsnoksághoz a hó utolsó napján kell előterjeszteni.

Tartalékkészletként a rendes havi üzemanyagszükségletnek legalább egy harmadát kell az őrsön állandóan tartani. Ha a hó folyamán az igényelt benzin és olaj nem lenne elegendő, akkor a rendkívüli szükséglet indokát jelentve, soronkívül kell a pótigénylést a közlekedési és híradó alosztályparancsnoksághoz előterjeszteni.

125. Az üzemanyagelszámolás és igénylés I. részének rovataiba az egyes gépek fogyasztási adatait kell bevezetni. E számadás összege adja a II. rész. 4. vízszintes rovatának benzin és olajmennyiségét.

Az üzemanyagelszámolás és igénylés II. részének vízszintes 1. rovataiba az előző havi maradványt kell beírni. A 2. rovatba minden kapott vagy beszerzett üzem és karbantartási anyag mennyiségét kell feltüntetni, a 3. rovatba a fenti két rovat összegét kell beírni. Az első két rovat adatainak összege (3. vízszintes rovat) után le kell vonni a hó folyamán felhasznált (4. vízszintes rovat) üzem és karbantartási anyagokat és a maradványt az 5. rovatban kell feltüntetni. A 6. rovatban az előző havi megmaradt készlet figyelembe vételével kell a következő hóra előreláthatóan szükséges anyagokat igényelni. A kézbevásárlással beszerezhető karbantartási anyagokkal (113. pont) való elszámolás az üzemanyagelszámolás és igénylés II. részének megfelelő rovataiban történik.

126. Az üzemanyagokat az anyagszámadásba kell bevezetni. Az üzemanyagigénylések fogalmazványait az anyagszámadáshoz kell csatolni.

127. Az üzemanyagelszámolásnak ellenőrzésénél figyelemmel kell lenni arra, hogy az üzemanyagfogyasztás a gépjármű igénybevételenek megfelel-e, az átvett üzemanyag mind elszámoltatott-e és végül, hogy a feltüntetett maradvány helyes és elegendő-e? Az üzemanyagfogyasztásban 15 % vagy ennél kisebb eltérés észrevétel tárgyát nem képezheti.

A gépjárművek üzemanyag fogyasztásának elbírálásánál mindenkor az előző havi átlagfogyasztást kell alapul venni. 0.5 liter benzinnél (benzinszesznél) és 0.01 kilogramm olajnál kisebb mennyiséget nem kell számolni.

25. §. Eljárás anyagbeszerzéseknél.

128. A gépjárműves üzemmel kapcsolatos beszerzéseket a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság eszközli.

Az ezekből származó költségeket a 20. pont szerinti utalványozásra a gazdasági hivatal fizeti ki.

Olyan központi beszerzéseket, amelyeknek egyszeri értéke, továbbá olyan állandó szállításokat, amelyeknek évi ajánlati összege a 2500 pengőt meghaladja, a Közszállítási Szabályzat rendelkezései szerint az anyagraktár parancsnokság útján kell biztosítani és átvenni.

Az ilyen versenytárgyalási és átvevő bizottságnak mindenkor tagja a közlekedési és híradó alosztály egy tisztje is.

A beszerzett anyagokat, alkatrészeket, felszerelést és egyéb tárgyakat az egyes alakulatok (gépjárművek) között a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság osztja szét és a szétosztás megtörténteig ugyan csak ő gondoskodik azok raktári megőrzéséről is.

129. Beszerzéseket és költséggel járó javításokat az örsnek rendszert csak a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság rendelkezésére szabad eszközölnie.

Ez alól kivétel a karbantartási anyagok (113. pont) beszerzése és a késedelmet nem tűrő olyan esetek, amelyeknél a javítás vagy a beszerzés elhalasztásából a szolgálatra súlyos hátrány származnék.

Ha a beszerzést vagy a javítást a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság rendelkezésére — vagy sürgős esetben saját kezdeményezésből — az örsparancsnok eszközölte, arról cégbélyegzővel ellátott és — a szabályszerű bélyegilletékek lerovása mellett — nyugtázott számlát kell kiállítani.

A számlán az örsparancsnok igazolni köteles:

a) a beszerzett cikk, vagy anyag kifogástalan átvételét, az anyagszámadás tételszámának bejegyzése mellett;

b) javításoknál, hogy a számlázó cég a javítást kifogástalanul elvégezte és a számlában feltüntetett anyagokat vagy alkatrészeket valóban felhasználta.

c) A Budapesten kívül eső állomásokon történő javításoknál a helyi hatósággal igazoltatni kell, hogy a munkadíj nem túlzott és a helyi viszonyoknak megfelelő.

130. A közlekedési örsökön hó közben felmerülő kiadásokra a javadalmazásból örsönként 50 pengő beszerzési előleg van kiadva. Erről az összegről az örsökön a gazdasági átalánykönyvnek megfelelő „Beszerzési előlegkönyv“-et (bekv.) kell vezetni a gazdasági átalánykönyvre meghatározott szabályok szerint, azzal az eltéréssel, hogy a beszerzési előlegkönyvet havonta kell lezárni. Az örsparancsnok a beszerzési előlegkönyvről a hó végén két példányban másolatot szerkeszt. A két másolatot a vonatkozó számlákkal, az üzemanyagelszámolással egyidejűleg (124. pont) elszámolásra a közlekedési és híradó alosztályparancsnoksághoz terjeszti elő. A közlekedési és híradó alosztályparancsnokság a számlák érvényesítése után az előleget 50 pengőre kiegészítetteti. A beszerzési előlegkönyv másolatokon a karbantartási anyagok beszerzésén kívül, a saját hatáskörében eszközölt beszerzés vagy javíttatás szükségességét indokolni kell.

131. Mindennemű anyag csak nyugta és ellennyugtával vehető át, illetőleg adható ki.

Ha valamely igényelt anyagot a szállítással megbízott cég közvetlenül az örsnek küld meg, annak hiánytalan átvételét a közlekedési és

híradó alosztályparancsnoksághoz késedelem nélkül röviden jelenteni kell.

Ha tartalék alkatrészt vagy felszerelést használtak fel, akkor az újabb igénylésnél mindig jelenteni kell, hogy melyik rendszámú géphez lett az anyag felhasználva és abból mennyi maradt még az örsön. A kicserélt alkatrészeket a közlekedési és híradó alosztályparancsnoksághoz a legközelebbi alkalommal be kell szolgáltatni.

132. A számlákban adót vagy bélyegilletéket külön felszámítani nem szabad. Az igazoló záradékokat az örs címnyomójával és az örs pénztárbizottság aláírásával kell ellátni.

133. A közlekedési és híradó alosztályparancsnokság az általa eszközölt beszerzésekről vagy javításokról szóló számlákkal a 129. pont a) és b) alpontokban foglaltak szerint jár el. Ilyen esetben a közlekedési és híradóalosztály parancsnok (helyettese) anyagi felelősség mellett igazolja, hogy a számlázott összeg a napi áraknak megfelel.

134. A számlákkal a közlekedési és híradó alosztályparancsnokság a 20. pontban foglaltak szerint jár el.

26. §. Anyagszámadás vezetése.

135. Mindazok az alakulatok, amelyeknél anyagkezelés van, anyagszámadást kötelesek vezetni. Az anyagszámadásban mindazokat az üzemi anyagokat, melyek gyorsan fogynak, alkatrészeket, melyek gyakran kicserélést igényelnek, vagy beépítésre kerülnek, továbbá 2 pengőnél nagyobb értéket nem képviselő tárgyakat kell elszámolni. Az anyagszámadást a 8. mintának megfelelő csoportosításban kell vezetni.

136. Az örsökön vezetendő anyagszámadás melléklete a 9. minta szerint vezetendő okmányolt anyagfelhasználási kimutatás. Ebbe a kimutatásba minden kapott vagy felhasznált anyagot, a vonatkozó okmányok becsatolása mellett, azonnal be kell vezetni. Az anyagfelhasználási kimutatást a hó végével le kell zárni s a mutatkozó bevételt és kiadást az anyagszámadásban ugyanakkor bevételként és kiadásként el kell számolni.

137. Az anyagszámadást naptári negyedévenként le kell zárni, erről másolatot szerkeszteni s ezt a másolatot, az eredeti okmányolt anyagfelhasználási kimutatás becsatolása mellett, az új negyedév első hónapjának 5-ik napjára a közlekedési és híradó alosztályparancsnoksághoz kell felterjeszteni, amely azt szakszempontból elbírálja, ennek eredményét az anyagszámadásra záradékban reávezeti s azután azt a gazdasági hivatalnak megküldi.

138. A gazdasági hivatal a hozzá beérkezett és okmányokkal felszerelt másolati anyagszámadásokat számszerűleg felülvizsgálja s annak eredményéhez képest a bevételeket és kiadásokat, az anyagszámadás

másolatának becsatolása mellett a saját anyagszámadásában negyedévenként átvezeti. Az anyagszámadást a költségvetési év végén lezárja és a leltári számadással együtt a belügyminiszterhez (szolgálati osztály útján) felterjeszti.

27. §. Gépjárműtörzskönyv.

139. A közlekedési és hradó alosztályparancsnokság a csendőrség tulajdonában lévő minden gépjárműről gépjárműtörzskönyvet vezet (10. minta).

A törzskönyv egyrészt pontos nyilvántartás az egyes gépjárművek felszereléséről, másrészt összesítése a gépjárművel történt mindazon eseményeknek (adatoknak), amiket egy üzemben lévő kincstári gépjárműről tudni kell.

A gépjárműtörzskönyv öt részből áll és pedig:

- A) a gépjármű adatai;
- B) a gépjármű beosztásában és vezetőiben beállott változások;
- C) a gépjármű üzemi adatai;
- D) javítási napló és
- E) különféle feljegyzéseknek üres lapok.

140. A gépjármű műszaki és egyéb adatait annak átvétele alkalmával kell a törzskönyvbe vezetni.

Az „A” rész 26. pontjába olyan adatokat kell beírni, amelyeket az 1.–25. pontokban nem lehet felsorolni, de amelyeknek felemelése az adatok teljessége szempontjából szükségesnek mutatkozik; továbbá, hogy a gépjárművet milyen célra, vagy milyen rendeltetéssel szerezték be, milyen különleges kezelést vagy szakismeretet igényel. A 27. pontba azokat a folytatólagos adatokat és lényeges változásokat kell beírni, amelyek a törzskönyv megnyitása után állottak elő, pl.: átalakítás, oldalkocsi fel- vagy leszerelése, kiselejtezés stb.

A „B” részbe azt kell bevezetni, hogy a gépjármű mettől-meddig, melyik parancsnoksághoz, milyen rendeltetéssel és melyik parancsnokságnak vagy hatóságnak mikor kelt és milyen számú intézkedésével volt, illetve van beosztva, vagy kiutalva; továbbá a gépjárműnek ki vagy kik a törzskönyvvezett vezetői. A gépjármű beosztásában, rendeltetésében vagy vezetőiben beállott minden egyes változást külön-külön rovatba kell beírni.

A „Megjegyzés” rovatba a változás okát röviden és a gép által addig futott összes kilométerek számát kell feltüntetni.

A „C” rész a gépjármű üzemi adatainak nyilvántartására szolgál. Minden oldal egy év adatait tartalmazza.

A 2–9 függőleges rovatokat a kilométerösszesítés, illetve az üzemanyagelszámolás alapján kell kitölteni.

A 10. rovatban a közlekedési szolgálati lap számának, illetve a külön jelentés iktatószámának a feltüntetésével röviden utalni kell minden a gépjármű üzemében a hó folyamán előfordult eseményre. A 11. rovatba esetleges egyéb megjegyzés mellett azt kell feltüntetni, hogy a gép miért futott többet vagy kevesebbet az előírt kilométerszámnál.

A „D” részben azokat a lényegesebb és nagyobb arányú javításokat és alkatrész pótlásokat vagy kicseréléseket kell felvenni, amelyek a gépjármű értékére, teljesítőképességére vagy élettartamára befolyással voltak. A rendes használat következtében szükségessé váló kisebb és jelentéktelenebb javításokat és alkatrészpótlásokat bevezetni nem kell. A javítóműhelyben végzett javításokat részletezni szükségtelen.

Az „E” rész „Különféle feljegyzések” (5 üres oldal) a gépjárműre vonatkozó olyan fontosabb adatok bejegyzésére szolgál, amelyekre a törzskönyv többi rovatai felvilágosítást nem nyújtanak. Ezek a bejegyzések alaki szabályhoz kötve nincsenek s a közlekedési és hradó alosztályparancsnokság tájékoztatására szolgálnak. A már szükségtelenné vált bejegyzéseket törölni kell.

141. A gépjárműtörzskönyvet — amelyet a szemléző előjárók átvizsgálják, de nem láttamoznak — a gépjármű kiselejtezése esetében az iratokhoz kell csatolni.

V. FEJEZET.

Vegyes rendelkezések.

28. §. Öltözet, felszerelés, fegyverzet.

142. A közlekedési csendőrök öltözetére, felszerelésére és fegyverzetére vonatkozóan általában a Cs—1. Utasítás 28. §-ában foglaltak irányadók. Eltéréseket külön rendelet szabályozza.

A járőr öltözetét az őrsparancsnok az eligazítást megelőző gépvizsgálat (31. pont) alkalmával szabja meg úgy, hogy az mindig az időjárási viszonyokhoz mért legyen.

143. A Szolgálat közben esetleg feleslegessé vált és emiatt levett felsőruhát a járőr tagjai, rendesen összehajtogatva, a gépjárművön úgy helyezik el, hogy feleslegesen ne gyűrődjék és kívülről látható ne legyen.

144. A téli ruházati cikkeket a tavasz beálltával egy erre szolgáló külön ruhaládában úgy kell kitakarítva, naftalinozva elhelyezni, hogy kár ne essék bennük.

29. §. Szabályok a gépjárművekkel való kivonulásoknál.

145. Gépjárművekkel való kivonulásnál állóhelyben az egyes gépek közötti tér és távköz 4 méter. Gépjárművekkel való díszkivonásokhoz ugyanúgy öltözködnek, mint járőrszolgálatban. Gépjárművekkel díszmenet nincsen.

146. Oszlopban való vonulásnál az élen haladó gép vezetője mérsékelt ütemben úgy hajtson, hogy az utána haladók a megszabott sebességhatárok áthágása vagy gépük erőltetése nélkül követhessék.

30. §. Magángépjárművek igénybevétele.

147. Csendőregyének magántulajdonában lévő, önként rendelkezésre bocsátott gépjárműveket szolgálati célokra igénybe venni és részükre kilométerátalányt felszámítani csak a belügyminiszter (szolgálati osztály útján) esetről-esetre vagy állandó érvénnyel kiadott külön engedélye alapján szabad. Engedélyezés esetében a magángépjárművek tulajdonosai számára a 23. §-ban feltüntetett összegeknél kilométerenként motorkerékpár igénybevétele esetén 2, gépkocsi esetében 4 fillérrel maga-

sabb átalány illetékes. Ilyen átalányelszámolások engedélyezésére vonatkozó felterjesztésben a magángépjáromű igénybevételét — ha az nem előzetes rendeletre történt — tüzetesen indokolni kell.

148. A magángépjároművek összes üzemi és fenntartási költségeit a kilométerátalány fejében a tulajdonosnak kell viselnie. Ezzel kapcsolatban a tulajdonosnak a kincstár terhére semmiféle más költségtérítésre igénye nincs.

Szolgálatot — engedély esetén is — csak tiszta és jókarban tartott magángépjároművön szabad teljesíteni. A gépjároművet felszerelés és üzemképesség, vezetőjét pedig szolgálati alkalmazhatóság szempontjából a közlekedési és híradó alosztályparancsnok ellenőrizni köteles.

31. §. Szemletartás.

149. A kerületi parancsnok a területén lévő közlekedési őrsöket egyéb utazásaival kapcsolatosan évenként legalább egyszer megtekinti abból a célból, hogy a kerület többi egységeivel való együttműködést biztosítsa.

Ily alkalommal meggyőződik a közlekedésrendészeti viszonyokról és általában tájékozódik a szolgálat menetéről. Ennek a megtekintésnek szemle jellege nincs. Esetleges észleleteit a nyomozó osztályparancsnoksággal közli.

150. A nyomozó osztályparancsnok és helyettese, valamint a közlekedési és híradó alosztályparancsnok és a közlekedési csoport parancsnok szemlejogát a Szemleutasítás tárgyalja.

